Ara Pirineus, 28/12/20

Pere Borrell del Caso, ignorat a la seva terra

Per què Borrell no és present en la vida dels puigcerdanencs i d'aquells que visiten la vila?

SANDRA ADAM *Historiadora de l'art i professora*

A Cerdanya tothom identifica el nom de Pere Borrell amb el centre d'educació secundària i batxillerat. Malgrat conèixer-ne el nom, són pocs els que saben distingir una obra d'aquest pintor que va néixer a Puigcerdà el 1835. Borrell és un gran desconegut a la seva terra. És cert que la col·lecció Borrell està molt escampada, però això no hauria de ser motiu per ignorar que Puigcerdà va veure néixer l'autor d'una obra mundialment reconeguda, l'oli 'Fugint de la crítica' pintat l'any 1874.

Aquest quadre forma part de la col·lecció del Banco de España i, tal com s'esmenta en el web de la institució, és una de les obres del fons més conegudes i reproduïdes després de les pintures que tenen de Goya. Sí, sí, Borrell després de Goya. Aquesta obra saltà a la fama mundial el 2002 quan la National Gallery of Art de Washington la va escollir per a l'exposició Deceptions and Illusions. Five Centuries of Trompe l'Oeil Painting i des de llavors ha visitat els grans museus del món. També s'ha convertit en l'obra paradigmàtica que apareix a qualsevol manual d'història de l'art quan es parla de trompe l'oeil o il·lusió òptica. A més, especialistes en màrqueting també s'han fixat en aquesta pintura per imprimir portades de llibres, discs o revistes. Però això no és tot: fins i tot Hollywood s'ha fixat en el quadre Fugint de la crítica. A la comèdia del 2019 Knives out o Puñales por la espalda el quadre apareix en primer pla en un moment clau de la trama.

Per què Borrell no és present en la vida dels puigcerdanencs i d'aquells que visiten la vila? A Itàlia o a França per menys en fan un museu. Per què no hi ha una associació que vetlli per la memòria i l'estudi d'aquesta figura? Potser caldria una sala o un espai al museu. Per què no hi ha cap menció, premi o concurs que el recordi? Per què no redactem una notícia cada cop que una obra de Borrell participa en una exposició?

Fa deu anys del darrer homenatge a Borrell. L'organitzà l'associació del Casino Ceretà de Puigcerdà per celebrar el centenari de la mort del pintor. Queden quinze anys pel bicentenari del seu naixement. Una bona excusa per associar el nom de Borrell a la vila de Puigcerdà. De moment ens haurem de conformar amb una obra accessible per a tothom. Senyores i senyors, si voleu deixar-vos captivar per una pintura de Borrell, aneu a l'Ajuntament de Puigcerdà i tot pujant l'escala deixeu-vos meravellar pel quadre inacabat Processó de la Verge de la Sagristia. De ben segur que us servirà d'aperitiu.